

Jak dobrze zorganizować doradztwo zawodowe w szkole

Data dodania: 2009-11-30 11:21:54

W każdej szkole, począwszy od roku szkolnego 2009/2010 powinien pracować przynajmniej jeden nauczyciel przeszkolony w zakresie doradztwa zawodowego.

Takim szkolnym doradcą może zostać pedagog lub psycholog szkolny, a także nauczyciel innej specjalności, któremu powierzono dodatkowe zadanie doradztwa (mający odpowiednie kwalifikacje) polegające na:

- organizowaniu klasowych spotkań profilowanych poświęconych przekazywaniu ogólnych informacji dotyczących rodzajów szkół ponadgimnazjalnych, ogólnej charakterystyce poszczególnych profili kształcenia licealnego, typom szkół wyższych itp.- tego typu spotkania mają charakter wstępny, typowo informacyjny i są początkiem do podjęcia dalszych działań,
- prowadzeniu indywidualnych rozmów, czyli spotkań o charakterze doradczym: omówienie pomysłów ucznia, ocena realności tych pomysłów, pomoc w zaplanowaniu optymalnej drogi kształcenia uwzględniającej indywidualne możliwości edukacyjne, opracowanie indywidualnej diagnozy edukacyjno-profilowej,
- prowadzeniu konsultacji psychologicznych wspartych testami predyspozycji zawodowych- działania te szczególnie potrzebne są osobom mającym trudności z samodzielnym podejmowaniem decyzji,
- organizowaniu spotkań z rodzicami w celu wspólnego poszukiwania optymalnych dla ucznia rozwiązań edukacyjnych i planowania działań wspierających ucznia w realizacji jego pomysłów.

Zmiany podstawy programowej kształcenia ogólnego zakładają, że od III klasy gimnazjum rozpocznie się proces profilowania, który ma służyć wspieraniu ucznia w dokonaniu wyboru dalszej ścieżki edukacji, czyli pomóc mu w rozpoznaniu mocnych i słabych stron oraz w wyborze profilu kształcenia w szkole ponadgimnazjalnej- pod kątem jego zamierzeń i możliwości. Natomiast w liceum ma to być monitoring trafności wyboru danego profilu przez ucznia i pomoc w dookreśleniu drogi dalszego kształcenia.

Dlatego też wszystkie działania doradcy zawodowego wspierać będą nauczyciele przedmiotowi poprzez:

- bieżącą obserwacją pracy ucznia i osiągniętych przez niego efektów pod kątem predyspozycji do nauki danego przedmiotu oraz pomoc w określeniu mocnych i słabych stron ucznia,

- rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniowskich,
- systematyczną kontrolę efektów nauczania (próbne egzaminy, motywujący system oceniania itp.),
- organizowanie spotkań uczniów z osobami uczącymi się na wyższym etapie edukacyjnym (dla gimnazjalistów- z osobami uczącymi się w różnych typach szkół ponadgimnazjalnych, dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych- ze studentami)- w realizację tego zadania powinni włączyć się zwłaszcza opiekunowie klas,
- organizowanie spotkania rodzic- nauczyciel- uczeń poświęconych omówieniu wyborów edukacyjnych konkretnego ucznia (szczególnie wskazane w sytuacji konfliktu związanego z nieakceptowaniem przez rodziców ucznia jego wyborów edukacyjnych).

Szkolny doradca zawodowy, jeśli ma pomagać uczniom w ich poznaniu i zrozumieniu siebie, swoich mocnych stron, ograniczeń i preferencji wyznaczających edukacyjno-zawodową przyszłość, musi mieć wgląd we własną osobowość, wiedzę i umiejętności.

Jak zorganizować doradztwo zawodowe w szkole?

Krok 1. Trzeba opracować wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia. Musi on być kompatybilny z nową podstawą programową kształcenia ogólnego, która ściśle definiuje efekty nauczania na każdym etapie edukacji- precyzyjnie określa wymagania w zakresie zdobytej wiedzy i umiejętności.

Krok 2. Należy zorganizować szkolenie rady pedagogicznej, poświęcone praktycznym rozwiązaniom wdrażania profilowania w gimnazjum/szkole ponadgimnazjalnej, tak by wszyscy nauczyciele przedmiotowi umieli na bieżąco analizować predyspozycje ucznia w kontekście określenia jego dalszej drogi edukacyjno-zawodowej.

Krok 3. Trzeba zadbać o odpowiednie miejsce i warsztat pracy doradcy zawodowego. Jeśli nie ma możliwości przeznaczenia na ten cel odrębnego pomieszczenia, może to być gabinet wspólny z pedagogiem szkolnym. Powinien być wyposażony w komputer posiadający dostęp do Internetu oraz niezbędne pomoce, m.in. filmy o zawodach, informatory o zawodach i kierunkach kształcenia, typach szkół i uczelni wyższych, teczki z opisem zawodów, rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych, testy do badań indywidualnych i grupowych, kwestionariusze zainteresowań i uzdolnień, wzory CV i listów motywacyjnych, czasopisma, np. „Perspektywy”, „Cogito”, dodatek do „Gazety Wyborczej”- „Praca”, materiały informacyjne, foldery reklamujące szkoły i uczelnie, poradniki, książki z zakresu poradnictwa i planowania kariery zawodowej, filmy instruktażowe, np. Autoprezentacja, Lider- jak przewodzić ludziom, Mowa ciała, czyli komunikacja niewerbalna, Jak pokonać stres?, Rozmowa kwalifikacyjna, multimedialne programy komputerowe, np. Piramida Kariery, Gawrosz, Absolwent- szukam pracy, Absolwent- działam skutecznie, Absolwent- zakładam firmę, „Planner kariery”, scenariusze zajęć psychoedukacyjnych i zawodoznawczych.

Uczniowie i rodzice mogą- pod opieką doradcy- korzystać z dostępnych w gabinecie urządzeń i materiałów, dokonywać wydruku dokumentów oraz gromadzić materiały związane z planowaniem swojej drogi zawodowej i dalszego kształcenia.

Krok 4. Doradca musi opracować roczny plan swojej pracy oraz zasady współpracy z nauczycielami przedmiotowymi w procesie profilowania. Planowane zadania powinny wynikać z wdrażanego wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego i obejmować:

- bieżącą organizację miejsca pracy,
- systematyczną analizę potrzeb w zakresie doradztwa uczniom, jak również rozpoznawania planów edukacyjnych młodzieży,
- wyjścia z klasami na różnego rodzaju targi, giełdy, prezentacje i spotkania,
- uczestnictwo w konferencjach metodycznych z zakresu poradnictwa zawodowego,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji z uczniami i rodzicami,
- nawiązanie współpracy z powiatowym urzędem pracy, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, ochotniczym hufcem pracy, gminnym centrum informacji,
- prowadzenie zajęć grupowych, w tym w ramach lekcji wychowawczych,
- prowadzenie tablicy ogłoszeń na temat: Informacje ze świata zawodów i z rynku pracy,
- gromadzenie bazy informacyjnej o zawodach (informatory, teczki zawodów, ulotki o zawodach, baza multimedialna, literatura na temat rynku pracy i doradztwa zawodowego),
- organizowanie spotkań z uczniami szkół ponadgimnazjalnych (dla gimnazjalistów), studentami (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych), pracodawcami, przedstawicielami zawodów (np. rodzicami), przedstawicielami agencji pośrednictwa pracy itp.,
- nawiązywanie kontaktów z klubami pracy, centrami informacji i planowania kariery zawodowej i akademickimi biurami karier na wyższych uczelniach,
- systematyczne wzbogacanie własnych kompetencji zawodowych poprzez udział w zewnętrznych formach doskonalenia oraz samokształcenie,
- sporządzanie sprawozdań z pracy i przedstawianie rezultatów na radach pedagogicznych.

Oto przykładowe tematy zajęć grupowych realizowanych przez doradcę zawodowego:

Z cyklu *POZNANIE SIEBIE*

- Moje silne i słabe strony charakteru
- Badanie zainteresowań i predyspozycji zawodowych
- Doskonalenie umiejętności autoprezentacji
- Doskonalenie umiejętności w zakresie komunikacji
- Rola wiedzy, umiejętności, cech charakteru- Wiem, jaka/jaki jestem

Z cyklu *POZNANIE ZAWODÓW*

- Klasyfikacja zawodów- zagadnienia ogólne
- Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy, specjaliści
- Technicy i inny średni personel
- Pracownicy biurowi, usług osobistych i sprzedawcy

- Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy
- Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- Pracownicy przy pracach prostych
- Siły zbrojne
- Zawody nadwyżkowe i deficytowe
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów
- Choroby zawodowe

Z cyklu *PLANOWANIE KARIERY*

- Redagowanie dokumentów aplikacyjnych- CV, podanie o pracę
- Redagowanie dokumentów aplikacyjnych- list motywacyjny
- Zajęcia z autoprezentacji
- Zasady prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej
- Analiza ofert pracy lub kształcenia na rynku
- Opracowanie indywidualnych planów działania
- Prawo pracy
- Przeprowadzanie negocjacji

Ważnym elementem pracy szkolnego doradcy zawodowego jest wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących planowania kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci m.in. poprzez zapoznanie rodziców z działalnością szkolnego doradcy zawodowego, przedstawienie wybranych scenariuszy zajęć na temat planów edukacyjnych młodzieży, udostępnianie ofert edukacyjnych szkół ponadgimnazjalnych i szkół wyższych, tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym, przedstawianie możliwości organizowania praktyk zawodowych, oczekiwań pracodawców, możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, organizowanie dni otwartych szkoły, udostępnianie informacji na temat zawodów na rynku pracy, planów rekrutacyjnych uczelni, udostępnianie programów multimedialnych, informatorów, wykorzystanie doświadczeń rodziców w zakresie mobilności zawodowej.

Krok 5. Mając świadomość, że korzystanie z usług zawodoznawczych jest dobrowolne, trzeba także zadbać o jak najlepszą ich reklamę, szczególnie wśród społeczności uczniowskiej.

[Doradztwo zawodowe w szkole – czytaj więcej](#)

Małgorzata Łoskot
Głos Pedagogiczny

Literka.pl Literka.pl